

Savaitinis Amerikos Lietuvių Katalikų Laikraštis.

Entered as second class matter March 8, 1909
At the Post Office of Philadelphia, Penna.
under the act of March 3, 1879.

Nr. 39

PHILADELPHIA, PA., 25 D. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 1914 M.

Metai XIV.

1.200.000 Vokiečių Lietuvoje; jie traukia ant Kauno.

Sumušę rusus, jie užėmė Augustavą, Grajavą ir tt., ir mėgino traukti ant Grodno, bet paskui pasuko Kauno linkui, norėdami užėti iš užpakalio gen. Rennekamfo armijai.

Baltijos juroje mušasi rusų ir vokiečių laivynai. 3 vokiečių laivai nuskandinti.

Rusų kariūnėi sekasi Austrijoje.

120.000 vokiečių Lietuvoje. Berlynas, 21 d. rugsėjo. Sumušus keliose vietose rusus, vokiečių armija iš 120.000 karių įsiveržė Lietuvon. Jai pasisekė užimti Augustavą, Grajavą ir dar kelis miestelius ir dabar ji traukia ant Grodno (Gardino) tvirtovių.

Vokiečiai sumušti Rusijoje. Paskiausios žinios praneša, jog vokiečių planas užėti iš užpakalio gen. Rennekamfo armijai nenusisekė. Ties Subiru rusai skaudžiai sumušė vokiečius ir varo juos atgal. Rusų kariūnė vėl užėmė Soldau, rytų Prūsijoje. Vokiečiai mėgiasi sudrėtinti savo armiją Thorne, Prūsų vakaruose, ant Lenkų sienos, iki Kalšui — rusų Lenkijoje.

Tarp prancūzų ir vokiečių jau antra savaitė tęsiasi baisi kova, bet vieni kitų neįveikia. Abipusiai žuvo šimtai tukstančių žm.

Vokiečiai subombardavo Rheims'o Katedrą ir kitas bažnyčias.

Vokiečiai išdegino Louvaino miestą.

Vokiečiai paskandino 3 Anglijos karės laivus; apie 1200 jūrininkų žuvo.

Petrogradas, 24 d. rugsėjo. Rusai šios savaitės pradžioje su šturmu užėmė Galicijoje Jaroslavo tvirtovę, ant dešiniojo upės San šono. Dvi dieni prieš tai rusai užėmė Staromiesto, Przeworsk ir Lancut — į šiaurę ir vakarus nuo Jaroslavo. Tose vietose rusai paėmė 20 Austrijos kanuolių ir daugybę belaisvių. Kazokai beveik visiškai atskyrę nuo Austrijos ir Vokiečių armijų Przemislio tvirtovę. Rusija tikisi į porą savaičių sumušti Vokiečių ir Austrijos armijas.

Petrogradas, 23 rugsėjo. Vokiečių armija iš 1.200.000 žmonių iš Lenkijos pasuko Kauno linkui ir nori sumušti generolo Rennekamfo armiją. Jeigu tas jiems pavyktų padaryti, tai jie daug užkenktų rusų veikimui Galicijoje.

Evangelija

aštuonioliktoje nedėlioje po sekminių, pagal šv. Matą,
skyrius IX.

Anuomet atėjo Parizėjai pas Jėzų: Ir paklausė jo vienas iš jų Įstatymo daktaras, gandinčias jį: Mokytojaui kuris yra didis prisakymas Žokone. Tarė jam Jėzus; mylėsi Viešpatį Dievą tavo iš visos širdies tavo, ir iš visos dūšios tavo, ir iš visos mislies tavo. Sitas Prisakymas yra pats didysis ir pirmas. O antrasis yra panašus šitam: mylėsi artimą tavo kaip patsai save. Ant tų dviejų prisakymų remias visas Įstatymas ir pranašai. Parizėjams susirinkus, paklausė jų Jėzus, Tardamas; kas jums rodos apie Kristų? Keno yra sūnus? Tarė jam Dovidis. Tarė jiems; Kaip gi Dovidas vadina jį dvasioje Viešpačiu, sakydamas; Tarė Viešpats Viešpačiam mano, sėdėk po dešinės mano, kuolaik paguldysiu neprietelius tavo suoleliu kojų tavo. Jei tada Dovidas vadina jį Viešpačiu; kaip gi yra jo sūnumi? Ir niekas negalėjo atsakyti jam žodžio ir nuo anos dienos niekas nebedrįso daugiau klausiti jo.

Socijalistų-pirmeivių parapija.

(Iš B. klebono pasakojimų.)

1901 metų pradžioje X. parapija prigulėjo prie blogiausių tikybos žvilgsnių visoje Versailles'o vyskupystėje. Beveik visi tos parapijos žmonės buvo sufanatizuoti socijalistų-revoliucjonierių. Netikėtai ką jau niekas beveik iš 8000 tos parapijos gyventojų nepildė tikybinių priedermių, bet stengėsi naikinti net ir visas užsilikusias parapijos plote tikybos žymes; uždraudė kunigams rodytis viešai sutoroje, pasirūpino prašalinti iš vieur kryžius, net ir ant kapų jų nepaliko. Tas naikinimo uolumas taip juos apėmė, kad, nepasitenkinę vien savo parapijos trusų, skraidė kuopomis į visas puses ir tenai dirbo savo pragaistingą darbą.

Toje parapijoje kunigai mainėsi vienas po kito. Nei vienas nepajiegė ten išbūti keletos mėnesių. Galop visa parapija priskaityta prie mirusių, nebesančių. Niekas nenorėjo eiti ten klebonautų, kratėsi nuo jos, kaip nuo ligos. Pats vyskupas jau suabejojo apie atgavimą tikybinės dvasios tuose žmonėse, bet visgi vilties dar visiškai nenustojo.

Stai vieną dieną pasisuka jam kunigas B., kuris buvo jau pragarsėjęs šie-tiek savo veiklumu ir prityrimu, kaip pastoracijos, taip ir socijalo gyvenimo srityje. Vyskupas, pasikalbėjęs su juo apie šį apie tą, šiaip prabilo: „Noriu parodyti, kaip aš Tamsta pasitikiu, ir kaip daug tikiuosi. Turiu parapiją, su kuria neįsmanau ką bedaryti; nežinau kam ją pavesiti; visi nuo jos kratosi, kaip nuo ligos. Aš įsitikinęs, kad Tamsta šį-tą gera tenai visgi padarysi. Neprisakau priimti, bet prašau. Esi apsipažinęs su darbininkų reikalais, moki susitarti su žmonėmis. Išbandyk savo jėgų ir prityrimo toje parapijoje. Daryk joje, ką tik-tai nori. Duodu pilniausią liuosybę. Pasiseks — turėsiu Pžiaugsmą, nepasiseks — Tamstos nenuskriausiu, priešin-

gai, pasirūpinusį atsidėkoti už paklusnumą ir pasitenkimą“.

Meilė ir baimė pradėjo kovą kunigo B. širdyje. Iš vienos pusės toks užsitikėjimas, vyskupo, jo, beveik, prašymas ragino priimti tą parapiją, iš kitos pusės didžiausia sunkybė bauginė. Pergalėjo meilė.

Prisipildęs savo širdį viltimi, kad gal pasiseks paguosti susirūpinusį savo mylimą vyskupą, gal duosis kas-nors patraukti atgal prie Bažnyčios ir Dievo, apleidžia jis savo ramia, jau gerai sutvarkytą parapiją ir eina tenai, kur ras vien baisiausių, pilnų neapykantos priešininkų gaujas.

Stai jau jis naujoje parapijoje. Ką jis tenai randa?

Klebonija pusiau sugriuvus. Vargas joje gyventi. Bažnyčia neką geriau atrodė. Iš vidaus ir iš lauko visiškai apieista. Viduje sienos suteptos, apipelėjusios, subiaurintos, visi pašaliai aptraukti voratinkliais, niekur nėra tvarkos ir švaros. Dar vargingiau atrodė išlauko. Tokia bažnytėlė netikėtai negalėjo patraukti ką-nors į ją ineiti, bet greičiau kiekvieną stūmė ir šaldė pačia savo nelemta išvaizda. Ir savaite, jam atvažiavus, pripuolė šventė parapijoje. Svęsti prisiėjo beveik vienam. Kad ir pribuvo keletas žmonių, bet, turbūt, tik indomaudami, ką gera beveikia jų naujas klebonas.

Nors visas buvo blogiausiame padėjime, ir tikybinė parapijonų dvasia labiau buvo sunykusi sugriuvus, kaip klebonija ir bažnyčia, vienok uolus darbininkas nenuleido rankų, nepasidavė nusiminimui. Atsidavęs Dievo Apeveižai pradėjo ir triobų ir žmonių atnaujinimo darbą

Susirado pirmiausia parapijoje vieną, antrą žmogų, kurių širdyje tikėjimas dar nebuvo visiškai išgesęs, pasidarė juos savo prieteliais, patarėjais ir pagalbininkais. Su jais išvien puolė, kiek galėdama, pagražinti bažnyčią, drauge rūpinosi intaisyti visa taip, kad žmonėms, atėjus bažnyčiai, būtų visa paranku ir ramu. Intaisė suolus, apšildymą, vaikams gražią, parankią, arti didžiojo altoriaus vietą ir kitokius pagerinimus.

Toks jo rūpestingumas ir užjautimas žmonėms nepasilikė be gerų pasekmių. Dar nevisiškai sugedusiose širdyse pradėjo atsirasti klebonui užuojautos ir meilės. Vienas laisvamanis net šitaip išreiškė apie naują kleboną: „Jis yra iš tokių žmonių, kurie padaro, kad mylėtų kunigą ir iš tokių kunigų, kurie daro, kad mylėtų Bažnyčią“. Išgirdęs tai, kunigas B. pasirūpino dar daugiau darbuoties žmonių labui, kad ingytų jų meilę ir priverstų pasikui prie meilės Bažnyčios. Prisiketino su jais susitarti, jauti jų širdies plakimą, jų vargus, sielvartus ir eiti visur jiems žodžiu, darbu ir pavyzdžiu pagalbon.

Kada žmonės mato, kad kunigas jaučia jų vargus, sunkenybes, ineina jų padėjiman, supranta aplikybės, kokiose gyvena ir stengiasi jiems padėti kur gali ir kiek gali, tada vis labiau ima juo užsitikėti, arčiau nori su juo, susipažinti, darosi atviresni, palankesni ir tokiu būdu greičiau atidaro savo dvasią gaivinanciai tikybos šviesai ir šilumai. Tai geriausia pasirodė toje „pirmeivių“ parapijoje. Savo susitartinimu su žmonėmis, darbus jų labui kunigas B. daugybę patraukė prie savę ir prie Bažnyčios.

(Toliaus bus.)

Iš musu naujokyniu Amerikoje.

MASPETH, NEW YORK.

Visuotinam Lietuvii Seimui Chicagoje III.

Delegatų Visuotinam Seimui siųsti nesitengėme 1) dėlėi sunkiū laikų iš priežasties bedarbėš, 2) mūsų parapijos žmonės palydėjo per porą šimtų tūkstančių dolerių, subankrūtijs trims bankoms New York'o mieste, kur mūsų žmonių buvo sudėti centai (Grochowski & Co., Max Kobre ir Bishoffs Banking House). Tokiose sąlygose negalima buvo manyti apie pasiuntimą delegatų. Klebonas kun. Milukas perstatytas už delegatą, pasisakė negalės važiuoti, nes turi tame laike būti rekolekcijs per visą savaitę. Mes linkime visiems Seiman susirinkusiems kuogeriausios kloties, idant galėtų prisidėti prie kuoveikšiausio ir pasekmingiausio išgavimo mūsų tėvynei kuopčiausios AUTONOMIJOS.

Karei pasibaigus, sulyg mūsų nuomonės, visų tikrų Lietuvos Sūnų visos pajegos turi būti įtemptos, idant galėtume įgyti kuopčiausia Autonomiją Lietuviskai —Latviškai Tautai su rubežiais, kuriuose tilptų visų lietuviškai ir latviškai kalbančių žemės — Kauno, Vilniaus, Gardino gubernijos, taipgi Kuršas ir Lyvų žemė (Liflandija) taipgi Vitebsko; jokiū būdu nuo lietuvos ir Latvijos žemių negalima atskirti Suvalkų guberniją, kuri juk ne seniausiai buvo išrasta. Atsiminkime, kad dabartinė Suvalkų gubernija tai buvo senovėje Trakų ir Veliuonos vaivadystės žemės. Prie tų Lietuvos ir Latvijos žemių, autonomiškai besivaldančių, priskaityta turi būti, ir Prūsų Lietuva. Pamarys mūsų autonomiškai idealines Lietuviskai—Latviškos Valstijos turi tęstis nuo Karaliaučiaus iki Rygos miestui, priskaitant tuodu miestu prie mūsų žemių.

Jieškodami savo tėvynei ir lietuviškai Latviškai — tautai autonomijos mes turime prizadėti dorišką (moraliską) pagelbą ir autonomiškai Lenkijai jos etnografiškose ribose, taipgi Malarosams, anai tiek vargo ir paniekinimų ir priespaudos nukėitėjusiai tautai. Valio autonomiškai Lietuvai, valio autonomiškai Lenkijai, Valio ir autonomiškai Ukrainai!

Taip susivienijusių broliškoje Federacijoje slaviškų tautų, po hegemoniją Rusų didelės tautos ir Lietuva—Latvija apsiims gyventi kuogražiausioje sutartyjeir per Lietuviskai—Latviškus Baltijos jūriū portus be jokiū muitų leisti brolių slavų prekes į platų pasaulį. Lietuviskai—Latviškųjų žemių gyventojai turės pilniausią tikybos ir kalbos laisvę — tai mūsų idealas. Ir buvusį vokiečių kryžiaką mes pagerbsime savo žemėje, jei ans norės jos piliečių palikti ir jos įstatymus pagerbs.

Savo Lietuviskai —Latviškos Valstijos gerovę matome pilniausiame pagerbime kiekieno gyventojui asmens ir savasties nepaliečiamybės. Lietuviskai—Latviškos Valstijos parlamento arba seimo vieta turi pasilikti senas Kauno miestas, kur iš Mažosios Lietuvos ir Didžiosios, lyginai kaip ir Latvių žemių parankiausia žmonių atstovams suvažiuoti. Sulyg sušelpimo būdo dabartinėje karėje nukentėjusių ir nuskrįstųjų mes patariame šiaip daryti: Aukus rinkime visur ir visokiais būdais. Federacijos ir Visatinio Sei-

mo išrinktai valdybai galime pranešti apie surinktas aukas, o pačias aukas patariame siųsti ant Seinų ir Kauno vyskupijų rankų, idant anie per savo džiakonus ištyrę, kur bus koki pašalpos reikalauja karės kankiniai, reikalaujamą pašalpą iš mūsų surinktų aukų suteiktų. Kas nori gali siųsti aukas ir per Federacijos ar Visatinio Seimo išrinktą kasierių. Tik nesivaikykime, kas bus kasierium, kas surinktas aukas globos, ale kuodaugiausia aukų rinkime ir rūpinkimės, kad anos būtų pasiųstos kuoveikšiausiai ant minėtų dviejų Ganytojų rankų.

Sulyg užmanymo įkurti Tautos Fondą — turime pasakyti, kad tai labai reikalingas dalykas. Be Tautos Fondo mes negalime nei mislyti savo politiškus reikalus atsiekti. Tautos Fondas turi būti globojamas pirmiausiai Amerikos Lietuvii Valio Lietuvii — Latvių Valstijai! Valio jos palaikytojai!

Varde parapijos

Kun. A. M. Milukas,

Atsimaitymo parap. klebonas.

Dr. šv. Vincento
a Paulio

Sv. Mykolo Draugija

{ Jonas Bernatavičius,
Vladas Vikertas,
Jonas Razminas,
Antanas Navickas.
V. Vikertas,
M. Kleiza,
J. Bartkūnas,
A. Milišauskas.

LAWRENCE, MASS.

21 Rugšėjo, 1914 metų.

Negalėdami ūmu laiku geriaus prisiruošti prie Lietuvii Seimo Cikagoje, miesto Lawrence, Mass., lietuviai turėjo susirinkimą, sušauktą vietinio klebono, kun. A. Jusaičio salėje po savo bažnyčia, dienos 18 ir 20 rugs. 1914 m.

Abu kartu buvo susirinkę išdalies išrinkti atstovai, išdalies nariai komitetų įvairių Lorenzo draugijų ir keletas taip žmonių.

Dėlėi tolumo kelio nutarta atstovo Cikagon nesiųsti.

Apsvarstę paduotąją atsišaukimuose (iš Cikagos) politiškojo seimo programą mūsų susirinkimas nutarė nusiųsti Seimui savo nuomones, kurios tapo suredaguotos taip, kaip stovi padėtos žemiau.

I, 1, 2, 3. Dabartinis lietuvių padėjimas.

Dabartinis Lietuvių padėjimas yra nenormalis. Lietuviai jaučiasi ir yra skryium tauta; su sava, kaip nuo germanų taip ir nuo slavų skirtinga kalba, su savais papročiais, savo pačių padaryta gerbtina istorija ir su tradicijomis savo viešpatystės.

Padėjimas lietuvių nuo 1795 metų yra padėjimas padalintas tarp užgrėbėjų ir naikinamos tautos. Didesnėji po Rusijos valdžia dalis — išpradžią buvo tik naudojama kaip maistas auginimui Lenkų tautos; paskui nuo 1864 iki 1904 metų negali nė viešai lietuviškai kalbėti, nė dagi išspausť lietuvių kalboje savomis lietuvių-lotyniškomis literomis knygas skaityti.

Nuo 1904 metų padėjimas Rusijoje nors da sunkus, bet kiek geresnis; Prūsiose ir dabar nors lietuvių lieka jau vos tik likučiai, bet ir tie patys pasmerkti galutinam išnykimui — vokiečių tautos maistui: nė žodžio lietuviškai

pas mažiausią valdininką, nė mokyklose, nė viešuose susirinkimuose, vietose kur nėra 50 nuoš. lietuvių, pagaliaus nelabai kėnčiama jų kalba nė bažnyčioje.

II, 1. 2. 3. Koksai lietuvių padėjimas privalėtų būti.

2. Lietuviai, kaip ir kiekviena Europos gyva ir kultūriška tauta, norėtų nors mažos, bet vis tik savos, liuosos savo gyvasčiai, vietos po saule. (Apie reikalą vietos po saule, atsiminsite, kalbėjo pradžioje šitos karės ir vokiečiai, o gal ir kiti, kurie tą savo vietą turbūt norėtų taip padidinti, kad kitiems, išskyrus juos, rasi visai neturėtų būti jokios vietos ant žemės).

Mes esame tauta, gyva tauta, ir norime gyventi. Užtai mūsų pirmučiausias reikalavimas, kad kitos susiedinės tautos nepjaustytų ir gabalus mūsų gyvo tautos kūno. Jeigu jau ir turėtume būt po kitos tautos valdžią, tai tegul būsime drauge; o ne taip kaip dabar: dalį turi rusai, kitą spaudžia prūsai; o jei pasisektų, tai norėtų išnaudoti ir lenkai nors Suvalkų gubernijos lietuvius.

Ar mes gautume neprigulmybę, ar autonomiją, visa etnografiškoji Lietuva turi būti drauge: mes negalime išsižadėti Suvalkų gub. lietuvių, negalime išsižadėti Prūsų lietuvių. Nemunas yra mūsų vienintelė visos tautos komunikacijos upė su mariomis, ir be jos išėjimo į marias, t. y. be Prūsų lietuvių, Lietuva kaip šalis negali egzistuoti; be Suvalkų lietuvių, kultūringiausios mūsų tautos dalies, be visos tos pusės Nemuno, mūsų tauta negali gyventi.

II, 4. Lietuvos autonomijos klausimas.

Skaitome, kad savo etnografiškoje ežiose mes pataikytume ir patys save nuo nieko neprigulmingai valdyti. Bet jeigu viešpatystėms išrodytų būtinu reikalu mus paveisti kitai galingesnei tautai, reikalaujame nors plačios autonomijos, kad mes patys galėtume savim rūpintis.

Patys save valdyti pataikytume, o ramybės Europoje, panašiai kaip Belgija ar Holandija, būdami mažesne tarp stipresnių tautų, negalėtume ardyti, greičiaus būtume tvora tarp didesnių karingų viešpatysčių.

Lietuvos sienos su sava lietuviška valdžia turi apimti visą etnografiškai lietuvišką žemės plotą abipusiai Nemuno upės, su tos upės įėjimu į marias. Suvienijimas visų istoriškos Lietuvos žemių į vieną valdomą vienybę nėra pageidaujamas. Skirtumą tarp istoriškos Lietuvos dalių padarė keli šimtai metų lenkų ir rusų valdžios ant jų. Mums dabar daug tinkamiau būtų turėti vieną valdžią drauge su mūsų giminačiais latviais, negu su baltgudžių žemės plotais; taigi būtų persunku kožnam lietuviui inteligentui būtinai mokėti net keletą kalbų.

Sienos Lietuvos turėtų būti: Palangos pamarė (uosas) su lietuviškai kalbančiais apygarda ir šiaurinė ežia tarp Kuršo ir Kauno gubernijų. Mariomis: Nemuno įtaka su pussaliu „Kurisch Nehrung“. Nuo Prūsų pusės žeme — nuo miesto Labguvos (Labiau) iki Teplava (Tapiava), toliau upe Pragal ir Rominta. Per Suvalkų gub.: šiaurinės dalys — mažesnė dalis Suvalkų ir didesnė Seinų pavieto prie Lietuvos — iki Nemunui ir pietus nuo Kapčiamiesčio (94°). Nemunu Lietuvos siena eina iki rytinei Ašmenos pavieto ežiai, apsuksdama Derėvą kila į šiaurę ir toliau eina ežia: tarp Ašmenos ir Sėnėonių pavietų iš Lietuvos pusės, o Vileikos ir Drujos iš Bieloru-

su pusės; toliau rytinė ežia Kauno gub. iki Dauguva.

Tose sienose būtų tiktai lietuviai, dagi pakraščiuose kalbantieji, vokiškai arba gudai katalikai yra tie patys etnografiškai lietuviai, tik po svetima įtėkme priėmę svetimą kalbą.

Su latviais galėtume būti po tą pačią vieną valdžią, bet reiktų vartoti abi kalbi.

Priėmimas po vieną valdžią visų baltgudžių — negalimas. Būtų apsunkinimas žmonių įvairiomis kalbomis, ir ilgesni laiką testųsi pavojus mums nuo lenkų, kurie remtųsi ant sulenkėjusių Baltgudžių.

II, 5. Savistovystė arba nors autonomija mums reikalinga. Klausimas, kaip ją išgauti? Žinia, kariauti negalime. Bet turime nors duoti žinot pasauliui, galingesnės tautos, kad ir mūs neužmirštų; jeigu galima, tai reikia prirodyti, kad pripažinimas mums teisybės bus ir kitoms tautoms naudingas.

Reiktų išrinkti tam tyčia komisiją, kuri tuo dalyku rūpintųsi: paskleisti kaplačiausių žinių pasaulio laikraščiuose apie mūs ir mūsų reikalus. Atėjus laikui santikos ir konferencijos tarp kariaujančių dabar viešpatysčių nusiųsti tinkamus žmones, kad „palandžiotų“ ir pagaiduotų tarp besitariančių diplomatų.

Tam tikslui dabar išaukšto turi būti renkami pinigai. Komitetas turi būti iš tokių žmonių, kuriems visi užsitiktų; ypatingai kad užsitiktų tie žmonės, kurie visada daugiau duoda pinigų viešiemis visos tautos reikalams.

Gale, matydami, kad šale seimo Cikagoje bus dar ir kitose vietose šaukiami seimai, patartume, kad komisijos ar komitetai, kokie ten nebūtų išrinkti per tuos seimus, kad būtų igalioji susižinoti su visais kitais komitetais ir pabandyti sueiti į vienybę kaslink vienodo visų lietuvių veikimo.

Ant šitų ką augščiaus nutarimų pasirašome:

A. Jusaitis, klebonas.

Martynas Kairilas, prezidentas ir delegatas.

Boleslovas Vitkunas, delegatas D. M. Auš. Vartų Dr. Franciška Balčionaitė.

Jonas Marcalis.

Antanas Kancavyčius.

Petronėlė Lalemonijūtė.

Valerijonas Varnas ir dar kiti.

NB. Originalas nusiųsta į Chicagos Seimą.

BROOKLYN, N. Y.

Karalienės aniolų klebonas kun. V. Varnagiris pereitą nedėldienį per pamokslą pasakė, jog atsisakęs nuo vietos, jog apleidžia visiškai savo parapiją delei nesveikatos ir iškeliauja gydyties.

Kun. V. Varnagiris pas mūs išbuvo klebonu 13 metų. Pastaruojų užsiėmė padidinimo mūs bažnyčios darbu. Bet pasirodė, jog tai persunkti rūpesčių našta jo silpnai sveikatai, kuri ji priverstė apeisti neužbaigtą darbą ir parapiją. Kun. Varnagirio vietą užima jo vikaras kun. Remeika.

Savo buvusiam klebonui kun. Varnagiriui linkime koveikiausia sudrūtinti spėkas ir toliau darbuotis pasėkmingai Kristaus avinyčioje. Reporteris.

WORCESTER, MASS.

Rugsėjo 16 ir 17 dieną mūsų mieste atsiuvo Pilnųjų Blaivininkų Susivienijimo seimas. Utarnyko rytą pusiau dešimtą valandą atsiuvo iškilmingos mišios šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje. Pomišų kun. P. Saurusaitis pasakė pamokslą apie alkoholio blėdingumą. Po mišių visi susirinko bažnytinėn salėn, kur buvo laikomos seimo sesijos. Seimo vedėjų išrinktas vietos klebonas kun. Jakaitis, pagalbininku kun. Krakauskas iš Waterburio, raštininku klierikas Navickas iš New Yorko. Delegatų viso pirmą dieną buvo 25.

Pirmą vakarą buvo prakalbų, dainų, deklamacijų, pa- baigoje—šokiai. Antrą vakarą sulošta „Ant bedugnės krašto“. Vakaras užsibaigė ballumi.

Darbai šiuo tarpu blogai eina.

Vytautas.

BROOKLYN, N. Y.

Pereitą panedėli, rugsėjo 21 d. Draugelio svetainėje buvo susirinkimas Lietuvių Politiškojo Seimo reikalais. Iš visos apylinkės suvažiavo 82 delegatai, atstovaujanti 32 draugijai. Iš viso su svečiais buvo apie šimtas žmonių. Susirinkimo vedėju išrinktas Vinikaitis, raštininku Sirvydas.

Susirinkimas svarstė apie išgavimą Lietuvai autonominės, suteikimą pašalpos nuo karės nukentėjusiems lietuviams ir apie surengimą New Yorke antrojo politiško seimo. Kalbėta dar ir apie kitokius reikalus. V. A. L.

IŠ LONDONO.

30 d. Rugpjūčio buvo laikytas susirinkimas paprastojo vietoj, Klubo salė buvo pustūštė. Mat žmonės labai nusiminę ir apie ką kalbės ne kalbės vis kalba daugiausia apie karę.

Siame susirinkime, mūsų vietinis klebonas K. Matulaitis, ragino lietuvius tvirties ir tokia draugija kad šelpti vienas kitą laike karės. Nes anot klebono karė gal ir gana ilgai užsitęsti ir mes lietuviai turime rūpintis kaip per tą laiką nuo nelaimių bado apsiginti. Toliaus sakė klebonas kad bėdoj esantiems ir neturintiems kur būti ir ką valgyt, esą bus galima klubo kambariuose nakvoti ir taip pat čia valgyt gaminti, pridūrė jogei pas ką atlieka trupučiai duonos, kad nenumestų bet atiduotų bedarbiams, visi su tuom sutiko. Toliaus kalbėjo p. J. Levinckas, nupiešdamas karės baisenybes ir pridūrė, esą dabar supranta pasaulis, kas yra darbininkas ir ko jis vertas. Ragino taip pat ristiės ir draugijas ir t.t.

Pagalios per didelį klebono raginimą tapo sutvėrta pašalpos draugija į kurią daugelis įsirašė, mokestis kas savaitę pagal savo išgalę.

Mūsų klebonas padarė gerą pradžią imokėjo kelis šiltingus draugijon ir pasižadėjo ir toliaus šelpti varguolius, beje klebonas patarė su tuom reikalu kreiptis į komitetą, o ne į kleboną. Pašalpa būsiant duodama pagal nuožūrą tik tiems, kurie neturi bankosė pinigų, apie šį dalyką jau kalbėjo klebonas ir pirmiau bet tik dabar su tuom visi sutiko.

Praejusią savaitę pasklydo kalbos būk kai kurie matė Londone rusų kazokus ir būk kazokai traukia anglam į pagelbą ant mūsų lauko. Kalnavertis.

Karės nuostoliai.

Nuo pradžios autentiškosios ištisiosios, sulyg tam tikrų žinovų ištisymui, įvairiose karėse tapo išžudyta 15 milijonų žmonių. Tokiu būdu karė daugiau išdovijo žmonių gyvybės nei kad buvo gyventojų per šešis pastaruosius šimtmečius, daleileidžiant po tris generacijas kiekvienam šimtmečiui ir remiantis 650.000.000 skaitline parodančia kiek buvo visame pasaulyje gyventojų 19—0 šimtmečio pradžioje. Vieno tik 19 ir 20 šimtmečių, karėse žmonių išžudyti 14 milijonų. Napoleono karėms tarpe 1799—1875 iš tos žmogiškų aukų milžiniškos skaitlinės pripuola 6.000.000.

Net mažosios karės brangiai atseina. Karė Suv. Valstijų su Mexika 1848—48 m. pašlavė 50.000 žmonių gyvybių. Daugelis iš jų pasimirė nuo sunkių ligų, kurios neišvengtinai lydi visokias kares.

Krymo karė 1854—56, kurion buvo įmaišyta penkos Tautos — Prancija, Anglija, Piedmontas, Turkija ir Rusija, paklojo 785.000 žmonių.

100.000 jų žuvo kaip ligų bei marų aukos.

Maža Schleswig—Holstein'o karė 1864 m. padarė Danijai, Rusijai ir Austrijai nusių 3.500 žmonių.

Amerikos pilietiškoji karė 1864—65 Suv. Valstijoms padarė nuostolių apie 1 milijoną žmonių.

Trumpa karė tarpe Prūsų, Austrijos ir Italijos 1866 m. kainavo 45.000 žmonių gyvasčių.

Europiejiška ekspedicija į Mėdiką Morokko, Kochin, China, Lebanon, Paraguay ir t.t. 1861 m. ir 1867 m. kainavo 65.000 žmonių gyvasčių.

Prancūzų—Vokiečių karė 1870—71 kainavo su viršum 25.000 žmonių. Zulu ir Afganų karė 1879 m. 40.000 žmonių.

Japonų—Kynų karė 1894—95, sulig paviršutiniai surinktų skaitlinių, kainavo apie 150.000 žmonių.

Anglų—Boerų karė Pietų Afrikoje 1899—901 m. išžudė 195.000 vyrų ir 15.000 moterų ir vaikų.

Ispanų—Amerikiečių karė 1898 m. išklojo abipusiai apie 500.000 žmonių.

Karo piniginiai nuostoliai siekia da augštesnių skaitlinių nei žmonių gyvybės.

Napoleono karės, kuriose prisiejo dalyvauti Prancijai, Anglijai, Vokietijai, Italijai, Austrijai, Ispanijai ir Turkijai — visoms toms viešpatijoms, kartu sudėjus, lešiovo 15 milijonų dolerių.

Anglo — Amerikietiškos karės 1812—14 m. išlaidos siekia 300 milijonų dolerių.

Suvienytų Valstijų su Mexika karė 1846—48 m. atsiėjo 180 milijonų dol. Krymo karė 1854—56 m. kainavo 1 bilijoną 660 milijonų dol.

Italijos karė 1852 m. — 294 mil. dol. Schleswig—Holstein'o karė 1864 m. — 34 mil. dol. Prūsų — Austrijos karė 1866 m. — 325 mil. dol.

Ekspedicija į Mėdiką, Morokko, Kochin—China ir t.t. 1861—7 m. — 200 mil. dol.

Prancūzų—Prūsų karė 1870—1 m. — 3 bilijonus dol. Rusų—Turkų karė 1877 m. — 1 bilijoną 100 milijonų dol.

Zulu ir Afganų 1879 m. — 50 milijonų dol.

Kynų—Japonų karė 1894 — 5 — 60 mil. dol.

Britanijos su boerais karė 1899–1901 m. — 1 bill. 800 mil. dol.

Ispanų–Amerikiečių–Pilipinų karė 1898 m. — 1902 m. Ispanijai ir Pilipinams atėjo 100 mil. dol., o Suv. Valstijoms 700 mil. dol., taigi viso labo 800 mil. dol.

Rusų–Japonų karės išlaidos 1904–5 sudaro apvalią skaitlinę 1 bil., 735 mil. dol. Iš tos sumos Japonijai pripuola 800 mil. dol.

Prie to reikia dar pridėti neįskaitytų daugybės mažų karių,—kurių viena Anglija turėjo aštuonias pereinamas

šimtmetys,—beskaitlines Pietų Amerikoje kruvinas niuovines, įvairiose Europos naujokynėse vaidus, kaip paveizdan Indijoje ir t.t.

Visų šitų, rodos nesvarbių karių, iššalies žiūrint, išlaidos, mažiausia siekia penkių bilijonų dolerių.

Apskritai gi visų čia išleistųjų karių lėšas reikia mažiau-daugiau apkainuoti 40 bilijonų dolerių. — O kur išlaidos išgriautų karėje miestų, kaimų, įvairiausių žmonių savasėjų, kaip pav. šioje Europos karėje Belgijai padarytos vokiečių armijos neapsakytos įeibės!

Žinios iš Europos Kares

(Taša nuo pirmo puslapio)

Belgija skundžiasi Suv. Valstijoms. Belgijos randas per savo igaliotą komisiją perstatė Suv. Valstijų prezidentui Wilsonui skundą ant Vokiečių dėlei sulaužymo Belgijos neutraliteto ir barbariško tos šalies išdovijimo. Stai maž-daug to skundo tekstas, kurį perskaitė Washingtono Baltame Rume Komisijos vardu p. Carton de Wiart...

„Nuo kada Belgijai buvo suteiktos neutraliteto teisės, ji buvo visada neutralė. Tą neutralitetą, kurį pripažino jai viešpatijos, dabar viena tu jau viešpatijų sulaužė. Jeigu mes būtume neužlaikę neutraliteto naudai vienos kariuomenės valstijų, būtume pasilikę neištikimais kitiems, ir tikrai tarptautinių pareigų jausmas ir mūsų prakilnybė bei garbė privertė mus priešintis.

Pasekmės, kurias nukentėjo Belgų tauta, neapsirubė žinoja vien išgriaujančios armijos priverstinu maršavimu padarytomis įeibėmis. Ta armija ne tik pagrobė didelę mūsų žemės dalį, bet ir papildė neįtikėtinas žiaurības — priešingas žmonijos teisėms.

„Ramus gyventojai tapo išduyti, beginklės moters ir vaikai išniekinti, atviri, neapginkluoti miestai bei kaimai išgriauti, sunaikinti. Tikybiniai paminklai pelenais paversti. Garsus Louvaino universiteto knygynas sudėgintas.

„Mūsų valdžia paskyrė jūridiškąją komisiją padarti oficialę apžvalgą, idant pilnai, bešaliai ištirti dalykus ir nuspręsti už juos atsakomybę.

„Šitoje pasibaisėtinoje žmogio skerdynėje, apėmusioje visą Europą, Suv. Valstijos paliko neutralės. Užtai mūsų šalis, stovėdama atokiai nuo visų bekaraujančių viešpatijų, gali teisingiausia nuspręsti apie šios karės kovojimo būdus.

„Juk tai Suv. Valstijų patarimu ir iniciatyva visos civilizuotos tautos išdirbo ir priėmė Haagoje įstatymą, tvarkančią karės teises ir papročius.

Mes negalime itikėti, kad karė išardė civilizuotų viešpatijų šeimyną arba taisyklės, kurias jos visos liuosė valia priėmė.

„Amerikos žmonės visada parodė savo pagodonę teisei, savo pasitengimus prie progreso ir instinktyvi prisirišimą prie žmonių teisių. Užtat gi jie laimėjo moralę ita-

ką, kurią pripažįsta visas pasaulis. Dėlei šitos tai priežasties Belgija, surišta su jumis vaizbos ir augančios prietelystės ryšiais, kreipiasi į Amerikos žmones šitoje valandoje, kad apreiškė jai tikrą dabartinio padėjimo teisybę. Pasiryžę iš paskutiniųjų ginti savo neprigulmybę, laikome savo pareigą atkreipti civilizuoto pasaulio atidą į neįsuskaitomus svarbius žmonijai teisių sulaužymus, kurių ji (Belgija) buvo auka.

Pačiame momente, kada rengėmės apleisti Belgiją, karalius mums priminė mūsų pasiuntinybę į Suv. Valstijas ir savo gyvą, stiprų ispūdį, kuri į jį padarė jus galinga civilizacija.

„Mes tikime į jūsų prakilnybę ir pasitikime jūsų teisingumu, širdingumu ir užuojauta, kas sudiktavo mūsų šią misiją.

Vokiečių barbarybės Belgijoje. Jūridiškai belgų komisija, išstorus vokiečių armijos žvėriškus darbus, sekanti išdavė savo valdžiai raportą, kurį Belgijos karalius per savo igaliotinius apskelbė Suv. Valstijoms.

Vokiečių armija išgriovė Louvain'o miestan seredoje 19 d. rugpiūčio, padegus visus miestelius ir kaimus, per kuriuos čia atėjo.

Kaip tik išsiekė miestan vokiečių kareiviai tuoj pareikalavo nuo gyventojų pastogės ir maisto. Jie išilaužė į kiekvieną miesto banką ir paėmė visus iš jų pinigų. Vokiečių kareiviai išvartė aptuštėjusių namų (gyventojams išbėgus, besigelbstant nuo neprieteliaus) duris, išdraskė juos, išplėšė ir dirbo visokias orgijas.

Vokiečių valdininkai ėmė išpirkimui Belgijos pasaulinius piliečius. Miesto majora, senatorių Vander Kelen, katalikų universiteto perdėtinis, magistrata, miesto valdžios rodininką — visus tuos įžymius piliečius sau pasiėmė. Nuo gyventojų atimta visi ginklai.

Salimame miestelyje Corbeck—Loo jauna moteriškė 22 metų eunomo, kurios vyras buvo armijoje, tapo vokiečių kareivių apsupta su keliais savo giminačiais tą-jau 19 d. rugpiūčio. Visi žmonės, kurie su ja buvo, liko uždaryti, o ji paimta į kitą apleistą namą ir penkių kareivių be pertraukos išžagyta.

Tame jau miestelyje sekančią dieną, 20 d. rugpiūčio vokiečių kareiviai krėtė namus, kur gyveno su savo tė-

vais 16-kos metų mergaitė. Jie pasiėmė tą mergaitę i aplėistą namą, kuomet kiti laikė jos tėvus, įsitraukė ja i atdara pogrindyje vynu sandėli ir privertė ją gerti, paskui ištėmė priešais namus ant žolės, viešai išžagino. Kadanėgi jie nesiliovė priešinusis, tai perdūrė su durklu jai krūtine ir paliko miršančiame padėjime. Atradę ją žmonės nunešė pas tėvus, kur buvo tuoj pašauktas kunigas suteikti jai paskutinį patepimą ir paskui, be nuovokos nuvežta ligonbutin.

Rugpjūčio 25 d. Belgijos kariauna iš Antverpo užatakavo vokiečių armiją palei Malines. Vokiečiai tapo nustumti atgal iki Louvain'ui ir Vilvardui. Eidama per miestelius, vokiečių armijos apšluotos, Belgijos kariauna rado visą šalį išplėštą ir išgaistą. Vokiečiai atsitraukdami plėšė ir degino žaimus, vyrus ėmė nelaisven ir varėsi prieš save.

Įne'dami Hofstadan 25 d. rugpjūčio Belgijos kareiviai rado senos moteriškos kūną, nudurtą durklu ir kuri da laikė savo rankose adatą. Matyt ją užklupta ramiai besidar' uojančią. Cia jau gulėjo lavonai motinos ir jos sūnais 15-16-kos metų — abu perverti durklais, kitas vyras kybojo pakartas, negyvas.

Sempst'e, artimame nuo Corbeck — Loo, miestelyje atrasta du daliniai sudeginti žmonių lavonai. Vienam vyrui nukiristos ligi kelių kojos; kitam nutrauktos rankos ir kojos. Darbininkas, kurio sudegusį lavoną matė keli liudytojai, buvo pervertas su durklu, o paskui dar truputį gyvą vokiečiai įmerkė i kerosiną ir paskui užrakino jį namuose, kuri pagaliaus padegė. Senas žmogus su savo sūnum atrasti nušauti, moteriškė, išeidama iš savo namų nužudytą tokiu jau būdu. Liudytojai po prisieka pasakojo matę netoli Malines 21 d. rugpjūčio belgą senelį pakartą kluone vokiečių, kurie jam buvo surisę i krūvą kojas, rankas ir galvą, prieto-gi visas kūnas subadytas durklais. Daugybė kaimiečių kūnų atrasta maldaujančioje pozicijoje — pakeltomis ir sudėtomis lyg, besemelđžiant, rankomis. Belgijos kariaunulė Ugandoje, — belgų armijos luosnoris — tvirtina, jog visur kur tik vokiečių armija perėjo Belgijoje matosi būsus išgašinimus. Keli gyventojai, likę kaimuose, pasakojo apie negirdėtas vokiečių kariaunos barbarytes. Taip Wacherzeel'e septyni vokiečiai išžaginę vieną moteriškę, po kam ją užmušė. Tame pat, kaime apnuoginę vaiką iki juostai, grasino jam miršia, atkišė revolverius i jo kiutinę, badė jį su durklu ir vijo jį prieš save šaudydami, oet jo neužgaudami. Visur ten buvo žiaurus išdovijimas.

Bulcken'e daugybė gyventojų, įskaitant kunigą — 80 metų senelį — buvo užmušta. Tarpe Impde ir Wolverthem gulėjo du sužeisti kareiviai palei degantį namą. Vokiečiai tuodu nelaimingu žmogu įmetė i šelstančią ugnį.

Louvain'o išdeginimas. Vokiečių armija, atstumta mus kareivių, išigriovė Louvain'an su didžiausia panika. Daugelis liudytojų tvirtina, kad vokiečiams užėmus miestą, tarp pastarųjų įvykęs apsirikimas sulig besirtinančio jų pagelbon vokiečių garnizono. Pasklidus gandui, būk tai priešų kariauna artinasi prie miesto Louvain, vokiečiai paleido i anuos ugnį ir daugelį jų paklojo, kol klaidą pastebėjo. Už tą savo apsirikimą vienok vokiečių regimentas apkaltino ramius miesto pasaulinius gyventojus, butent jie pradėję šaudyt vokiečių kareivius.

Toks apkaltinimas buvo vien bauriausias prasmanymas, kadangi nuo belgų kelias dienas prieš tai buvo atimti visoki ginklai, tad jie joku būdu negalėjo šaudyti savo neprieteliu. Bet vokiečiams reikėjo vien priekabės, idant už savo nepseikimą atkeršyti nekaltiems Belgijos gyventojams. Vokiečių armija su visu pašėlimu pradėjo bombarduoti miestą. Bombardavimas tęsėsi iki dešimtai valandai nakties, po kam jie padegė miestą. Toje ugnyje su-tirpo po akimis didesnė Louvain'o dalis; ypatingai Ville Haute apskričiuose, apimančiuose gražiausius miesto triobėsius, kaip šv. Petro katedrą, universitetą su visais brangiais rankraščiais, kolekcionijomis, didesnė dalis mokslo įstaigų, teatras, ir kiti. Vokiečiai nepagailejo net sudeginti garsų Louvain'o akademijos knygyną — vieną didžiausių Belgijos brangenybų.

Po tai baisiai bombardacijai ir gaisrui Louvain'o gatvės buvo nuklotos apdegusiais ir sudraskytais žmonių lavonais. Ant kelio iš Louvain'o i Tirlemont'ą, liudytojai tvirtina, atrasta nemažiau, kaip 50 lavonų. Ant namų slenkčių gulėjo sudegę žmonių kūnai, kurie ugnies užklupti netikėtai mėgino išbėgti, bet nespėjo ir krito negailestin-go gaisro aukomis pačiame savo namų tarpduryje. Trumpai sakant, visa sritis tarpe Louvain'o ir Malines ir priemiesčių didesnė dalis tapo visiškai išnaikinta.

26 d. rugpjūčio vokiečiai atvarė i gelžkelio stotį septy-nias dešimtis žmonių būrį, kuriame buvo keli įžymūs as-mens, kaip kunigas Colobet ir kiti du kunigai — išpanas ir amerikietis. — Cia vyrus storžieviškai atskirta nuo pa-čių ir vaikų ir paskui, grasindami jiems sušaudymu, nusivarė prieš save iki Campenhout kaimui ir užrakino ant nak-ties bažnyčioje. Ryto metą 4-tą valandą ryte, vokiečių apicierius atidares duris, apreiškė jiems, kad galį išpažinti sa-vo nuodėmes, nes i pusę valandos būsią visi sušaudyti. Bet pusė po keturių juos paleisto, o kaip tik spėjo išeit iš bažnyčios, juos vėl suareštavo vokiečių brigada, kuri privertė juos eiti prieš save i Malines'ą. Visą laiką toje kelionėje juos bauginat, kad būsią kankinančiai nužudyti, ir tik įneinant miestan Malines paleisti.

Sulig daugelio liudytojų tvirtinimų, keli tūkstančiai pa-saulinių Louvain'o gyventojų vyrų, kurie išliko nuo gais-ro ir bombardavimo, tapo išgauti Vokietijon nežinia kokiems siekiams (sulig nekurių raportų tie žmonės ver-čiami, kaip paprasti senovės vergai apdirbti vokiečių lau-kus).

Gaisrai tęsės per kelias dienas. Vienas liudytojas, ku-ris 30 d. rugpjūčio apleido Louvain'ą, sekančiai apiešia miesto padėjimą.

„Nuo Weeret ir St. Georges nieko viršaus per ugnį ir pamišusių iš baimės ir širdgelos kaimiečių, su ištiestomis kiekvienam ateivui rankomis, kaipo ženklą pasidavimo — nemačiau. Iš kiekvieno namo plevėsavo balta vėliava; net ir tarp sudegusių triobesių griuvėsių buvo atrasta baltosios vėliavos sklypai, stygaujanti, kad vokiečiai, jo-kių pasidavimo ženklų nepaisydami, degino visa, kas jiems po ranka papuolė.

O vienok Weerte St. Georges, kaip pats ištyriau, —sako juridiskosios komisijos vienas sąnarių,—jokių šaudymų iš to miestelio gyventojų pusės nebuve. Jų ginklai taipgi, kaip ir kitose vokiečių užimtose vietose, buvo atiduoti val-džiai. Tačiau vokiečiai kėrsijo nežmoniškai to miesto

gyventojams už tai, kad belgų kareiviai nušovė vokiečių vieną ulaną.

Išlikę Louvain'o gyventojai susispietė Heverle apylinkėse. Tuos nelaimingus žmones ginklojo vokiečių kareiviai iš miesto miestan durklais, ir šautuvų ugnia.

Louvain'o gaisras prasidėjo tuč pačei Amerikos Kolegija ir išnaikino mažne visą miestą, įsėjus rotušę (Hotel de Ville) ir gelžkelio stotį. Vokiečiai netik nemėgino gaisro gesinti, bet dar kurstė jį, mėtydami ugnis šiaudus. Miestas dabar atrodo vien griuvėsių krūva, po kurią slankioja girti vokiečių kareiviai, nešiodami aplinkui vyno ir likėrių bonkas. Jų apicieriai gi, susisėdę supamose kedėse aplinkui stalus, girtuokliauja kaip ir jų kareiviai.

Gatvėse pūva užmušti arkliai. Neapsakomas dvokimas—degėsių ir supuvusių kūnų bėpūstančių—priplildo orą.

Iš kitų vietų kol kas komisijai nepasisėkė surinkti žinių. Bet vokiečių taktika visur vienokia. Jie visur artinasi prie miestų bei miestelių, šaudydami nekaltus žmones praeivius, ypač gi kuriuos susitinka bevažiujančius dviračiais ir net kaimiečius, ramiai besidarbuojančius savo ūkėse.

Sustoje kokioj vietoj vokiečių kareiviai pareikalauja gėrimų ir maisto. Nusigėrę gi be saiko ima šaudyti žmones, kartais pasislėpę apšaukose namuose, tvirtindami paskui, būk tai šaudė vietiniai gyventojai. Nuo to tai ir prasideda įnirtę šaudymai, žmonių skerdynės su šalčiausio žiaurumo darbais, kuris tai žiaurumas neatsižvelgia nei į amžį, nei į lytį. Negana ką jie pulkais išžudo neteislingai įtartus kaltininkus, bet nesidrovį decimuoti (šaudyti kas dešimtą žmogų) gyventojus, plėšti jų turtus ir deginti namus. Daugelyje atsitikimų vokiečių kareiviai Belgijos gyventojus priverstė vesti jų pulkus ir kasti jiems griovius. Skaitlingi yra darodymai, jog vokiečiai savo atakuose ir traukdami kokio forto linkui pasistatydavo savo armijos priešakyje pasaulinius belgus, net jų moteris ir vaikus, kad tokiu būdu sulaukių priešingą kariauną nuo šaudymo. Yra nemaža ir tokių liudijimų, kad vokiečių pulkai maršuoja po balta ar Raudonojo Kryžiaus vėliavomis, idant nepažvelgiamieji galėtų prisitarti prie Belgijos kareivių, o kada taip villingai prisitartina, paleidžia su visu pašėlimu į pastruosius ugnį. Jie užpuldinėja belgų ligonbučius ir ligonių prižiūrėtojas. Jie kankina ir net užmušinėja belgų sužeistuosius. Ypatinai brutaliai jie apsieina su Belgijos kunigais. Kareivių žaidžios parodo, jog vokiečių kareiviai naudoja šaudymui užgintas kulkas dum—dum, kurios padaro sužeistiems neapsaktus kentėjimus. Nekuris kaimietis liudija, jog Orsmael'e ir Neerhespen'e, kur vokiečių kareiviai 10—11—12 rugpjūčio padarė baisų išgašinimą, vienam seneliui supiaustė į tris dalis išilgai rankas, po kam pakorė ir sudegino gyvą. Kelios moters ir vaikai nukentėjo Orsmael'e tokias žiaurias vokiečių kareivių skernagystes, jog negalima, esą, nei apsaugyti. Haelen'e atradę vokiečiai taip sunkiai sužeistą belgų komendantą Van Damme'a, jog jis negalėjo nei pasijuodinti, pribaižė jį galutinai, šaudami, ikišę karabiną jam į burną. Sitokius ir tam panašius liudijimus surinko Belgijos augščiausia juridiškoji komisija, po kuria pasirašė Coorman—komisijos prezidentas, grafas Goblet D'Alviella ir Ernst de Brunswyck Ortis—sekretoriai.

Kitas kaizerio sūnus apdovanotas Londonas, 21 d. rugsėjo. Iš Hague'os pranešta, jog vokiečių kaizerio ketvirtasai sūnus, Augustas Vilhelmas, tapo pažeistas į kairiąją ranką kovoje ties Marne'a. Kaizeris jį apdovanojęs geležiniu kryžium pirmosios klesos.

Paskandinta 42 karės laivai. Sulig apskaitų nuo pradžios Europos karės iki šiol paskandytą 42 karės laivai, tarp jų 20 vokiečių laivų, 13—Anglijos, 5—Austrijos, 2—Rusijos ir 2—Japonijos.

Prancūzams sekasi. Paryžius, 21 d. rugsėjo. Po ištisų 8 dienų žiaurios kovos, kur nei viena pusė nenorėjo nusileisti ir už vieną žemės pėdą aukšto tūkstanių kareivių gyvybę, suvienyta prancūzų ir anglų armija sumušė vokiečių generolo von Kluk'o rmią ir priverstė ją pasitraukti 7 mylias atgal.

Vokiečiai sušaudė prancūzų kunigą. Valenciennes, 21 d. rugsėjo. Vokiečių ulanai suėmė kunigą Dele Boque, grįžtantį ant dviračio iš savo tėvo laidotuvių į Dunkirk'ą, kur jis buvo klebonu. Prie kunigo ulanai rado daug laiškų prancūzų kareivių pas savo gimines Dunkirk'e ir, paskaitę jį prancūzų šnipu, čia jau sušaudė. Prieš sušaudymą jam dar leista parašyti savo motinai laišką ir pasimelsti. Kada kunigas baigė maldą, dvylika šaltų kulipkų pervėrė jo širdį — jis sukiubo negyvas.

Italija turi po ginklu 500.000 kareivių. Rymas, 21 d. rugsėjo. Italija jau sušaukus apie pusę milijono savo kareivių po ginklų. Geriausios jų spėkos sutelkta Lombardijos ir Venecijos provincijose. Apvaikščiojime 44-tų metinių sukauktųjų italų įėjimo Ryman žmonių minios kelė dideles demonstracijas, norėdami priversti randa, kad leistų Italijai dalyvauti dabartinėje karėje.

Anglijos admirolas pašauktas teisman. Anglijos laivyno departamentas atšaukė namo admirolą Troubridge, kad jis pasiteisintų, kodėl leides vokiečių skraiduoliams Goeben ir Breslau pabėgti į Dardanelius, Turkijon.

Admirolas Troubridge yra viršaičių Anglijos laivyno eskadros, kuri stovi Viduržemio jūroje. Prieš kelias savaites Afrikos pakraščiuose ta eskadra užtikto minėtu 2 vokiečių skraiduoliu ir apsupo juodu, norėdami suimti ar paskandinti. Bet nesuprantama būdu Goeben ir Breslau pabėgo ir atplaukė Turkijon. Turų vyriausybė, nupirkdama tuodu laivų iš Vokietijos, sustiprino savo laivyną ir dabar gaudina kare Angliją ir Rusiją.

Jeigu admirolas Troubridge negalėsias išsiteisinti, jam grėsia sunki bausmė.

Prancūzija ruošia naują armiją, susidedančią iš ūkininkų ir rekrūtų, kuriuos netrukus pasiųs prieš vokiečius susivienyti su Britanijos kariauna.

Įn Bordeaux atgabenta 7.000 vokiečių karės belaisvių, prigulėjusių Bavarijos, Saksonijos ir Honovero pulkams. Dauguma jų sužeisti. Visi nusiskundžia turėję atlikti pėkšti ilgas keliones. Kaikurie generolo von Kluk'o kareiviai sakosi būdave priversti po 22 valandas keliauti, gavę miegot tik 2 valandį.

Rusija paėmė 1000 kanuolių. Rymas, per Paryžių. Raportai iš Rusijos skelbia dideles jų armijos karžygystes Austrijoje. Dabar viso Rusija turi nugrobęs 1000 kanuolių.

Rusijos pasisekimai Galicijoje nesiliauja; ji laimėjo dideles pergales ant austriukų užpakalinės gvardijos. Visas Austro—Vengrijos pakraštys tarpe Jusevoff ir Anapolio užimtas rusų kazokų.

Rusai leidžia melagingas žinias. Austrijos ambasadorius Amerikoje gavo žinių iš savo vyriausybės, jog rusų pasigyrimai apie „žibancias pergales“ Austrijos Galicijoje ir apie visiška sunaikinimą Austrijos armijos yra gryniausi prasimanymai. Austrijos kariūnė, esą, keliose vietose sumušė rusų armiją ir gerokai praretino jos būrius.

Ryme gauta iš Vienos cenzūros praleista žinia, jog Austrijos kariūnė traukiasi atgal su strategikos tikslu: mat, esą, Rusija su šnipų pagalba turi išgavusi Austrijos veikimo planą, todėl kariūnė įsakyta traukti atgal, kol nebūsią išdirbti nauji planai.

Vokiečiai giriasi laimėjimais. Sulig raportų iš Berlyno vokiečių armijai pradeda virsti geresnis karės lapas rytuose ir vakaruose. Oficialis pranešimas skelbia, jog prancūzų—anglų kariuonės priverstos visoj linijoj priimti apsigynimo poziciją. Nusveriantis užpuolimas ruošiamas ant fortų linijos į pietus nuo Ver-

dun. Vokiečiai kaujas su prancūzais ant Alzacijos rubėžių.

Rytuose, Augustave, rusų Lietuvoje, vokiečiai sumušė ketvirtąją suomų karabinierių brigadą ir paėmė Grajevą ir Szezucziną.

Vokiečių linija perkirsta. Iš Paryžiaus pranešama, jog vokiečių pozicijos, nors laikosi drūčiai, bet tapo suvienytų armijų perkirstos ir padalytos į tris grupas, kurias būtų lengva išskirstyti. Tą žinią Paryžiaus gyventojai priėmė su dideliu džiaugsmu, matydami tame greitą vokiečiams atmonijimą už išgriovimą Rheimso brangių triebesių.

Vokiečiai sudaužė garsią istoriškąją Rheimso katedrą. Subatoje, 19 d. rugaėjo vokiečių armija su mitraliezėmis laike trijų dienų bombardavimo miesto Rheimso sudaužė vieną seniausių ir puikiausių Prancijos Katedrų Notre Dame. Taipgi kanuolių šūviai išburbino St. Remi bažnyčios langus. Rheimso vyskupas su keliais kunigais pasislėpė nuo vokiečių pašėlimo pagrindyje. Vokiečiai per tris dienas leido be jokios atodairos į žmoniškumo teises kanuolių ir šautuvų ugnį, naikinančią puikiausias prancūzų architektūros brangenybes ir daugybę žmonių pastogių. Tarp sudaužytų Rheimse triebesių, Katedra Notre Dame perstato puikiausią ankstviausių gotikų pavyzdį. Ji įsteigta 1211 m., o užbaigta galutinai 1458 m. Taigi jos darbas tęsės su per-

Žemlapis Vokietijos, Austrijos ir Rusijos (Lietuvos ir Lenkijos) žemių, kur pastaromis savaitėmis buvo smarkūs susirėmimai tarp tų viešpatijų armijų. Numeriais (1, 2, 3 ir 4) paženklintos vietos, kur rusai labiausiai sumušė austrijokus.

traukimu per du šimtmečius. Jos frontas išmargintas grotiniais drožiniais, stovylomis, kurių buvo 530 su artistiškomis kopyčelėmis, stogeliais ir paskiausiomis gražylomis, originaliniai neapkaunami langai, istorijiniai paminklai sudėti jos viduje — netik prancūzų, bet ir viso pasaulio dailės mylėtojų buvo didei branginami. Istorijos žvilgsniu Rheimso Katedra būdavo Prancijos karalių apvainikavimo vieta. Joanna D'Ark, nuveikus Angliją ir išgelbėjus savo tėvynę, toje pat Katedroje sugrąžino Karoliui VII Prancijos karaliaus vainiką. Atminčiai to svarbaus Prancūzų istorijos nuotikio, Katedros priešakyje, ant placiaus pastatyta puiki Orleano karžygei stovyla, perstatanti ją ant arklio raitą. Visa tai dabar atspiešia nykiausiuose griuvėsiuose. Vien nuogos kateros sienos teriogso, stygaujančios apie vokiečių žiauriausios rūšies vandalizmą.

St. Remi bažnyčia — kita nukentėjusių vokiečių smūgius katalikų puiki šventynė — įsteigta šeštame amžiuje ir pertaisyta 11–12 šimtmečiuose pagal romaniskąją ir ankstyvąją gotiką stilius. Daugelis pagražinimų joje itaisyta pradžioje 16-to ir 19-to šimtmečių. Toje bažnyčioje tarp įvairių meno ir dailės brangalų išsisi taipos ir šv. Remi'o palaikai.

Prancūzų kunigai išgelbėjo vokiečius. Kada vokiečiai apsupę Rheimso miestą be pasigalėjimo pradėjo bombarduoti garsius viduramžių paminklus, Katedroje itaisyta ligonbutis sužeistiems kareivims. Pradžios degti nuo vokiečių laidomų mitrailezų katedrai, prancūzai gydytojai ir ligonių prižiūrėtojos, išstatydami savo pačių gyvastį pavojuje, išnešė vieną po kitam visus 20 vokiečių sužeistų kareivius, kurie pirm to čia buvo sutalpinti. Šiaip jie būtų buvę užmušti ar sudeginti savo tautiečių šūviais.

Prie to viso buvo susispietę palei katedrą apie 200 prancūzų piliečių, pasižūrėti karės baisenybių. Kada jie pamatė prieš save išneštus iš Katedros sužeistus vokiečius, užsidedę bailsu neapykantos ir keršto jausmu ir pradėjo šaukti: „užmušti juos“. Kareiviai tame buriuje jau pakėlė savo šautuvus, bet tame jau momente kun. Andrieux šoko tarp sužeistųjų neprietelių ir užsimojusių kareivių savo tautiečių ir suriko: „nešaukit, nes būsite tokiais jau kaltininkais, kaip ir jie“. Kareiviams tų žodžių užteko ir beregint nuleido ginklus; vokiečių sužeistuosius ramiai perneštą į muziejų — laikinai paverstą ligonbučiu.

Anglija pasmerkia vokiečius už Rheimso katedrą. Londonas, 21 d. rugsėjo. Londono laikraščiai aštriais papeikimais apkaltina Vokiečių kaizerį už sudeginimą Rheimso Katedros. „Times“ sako:

„Kaizeris užviršijo savo niekišką Louvain'o kriminalą sunaikindamas garbingą Rheimso Katedrą. Jojo pirmakūnai 1814 ir 1870 m. pagodojančiai apsaugojo tą išdidų triobesį, kuris per septynis šimtmečius buvo viena garsiausių krikščioniškos šventynių. Kaizeris savo pašėlimu ir nesuvaldomame pyktyje nieko nepasigaili. Turės tikrai ateiti laikas — sako tas laikraštis — kada vokiečiai bus kitų viešpatijų priskaityti prie necivilizuotų tautų.

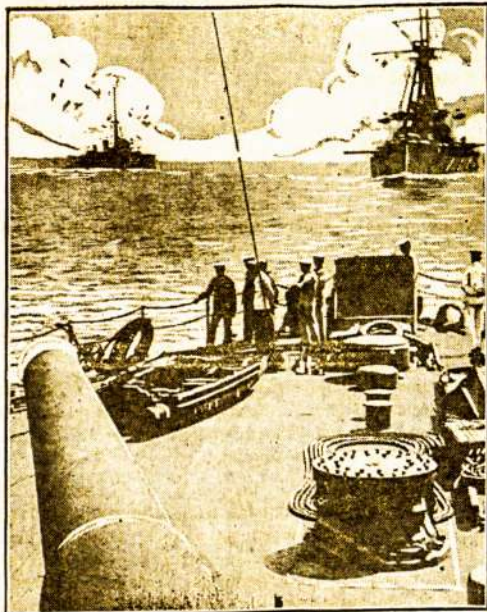

Photo by American Press Association.

Keli drūliausi vokiečių karės laivai.

„The Daily Telegraph“ da aštriau atsiliepia:

„Jeigu mūs šalyje yra dar nors viens žmogus neįsitikinęs, jog būtinai reikalinga sutrupinti šelstantį brutalų, tai yra Prūsų militarizmą, tegul jis padingoja, ko galima tikėtis nuo Rheimso Katedros sunaikintojų!“

Anot „Daily Express“, Rheimso Katedra buvo Prancijai tuo pačiu, kuomi Westminster Abbey yra Anglijai. Jos išgriovimas bus minėtinas kaip smarkiausias Prūsų brutalizmo išreiškimas, kurie nieko nepaiso, nieko nesidrovi savo siekyje, kad įsteigti vispasaulinę teroro viešpatiją.

Prancūzai protestuos už Rheimso katedros sudaužymą. Bordeaux, 21 d. rugsėjo. Prancūzų randas surengė šiandien notą į viešpatijas, protestuodamas prieš vokiečių vandališką išgriovimą garsios Rheimso Katedros Notre Dame, kuri skaitoma viena puikiausių viduramžių bazilikų. Kartu su šia grandiozi katalikų maldnamiu vokiečių kanuolės išgriovė Rheimso antvyskupio rūmus, 12-to amžiaus šv. Jokūbo bažnyčią, istoriškąją rotušę ir daugelį kitų struktūrų.

Vokiečių naminė paskola. Nors ir po daugelį nepasisekusių kovų, kuriose žuvo šimtai tūkstančių jų tautiečių, vokiečių visuomenė vis dar nenustoja pasitikėjimo savo vyriausybe ir deda milijonus dolerių savo „fatherlando“ išgelbėjimui. Antai prasidėjus kare ir negalint iš kitur pasiskolinti pinigų, Vokietijos vyriausybė apskelbė naminę paskolą. Tą paskolą užsidedę vokiečiai patrijotai išpirko greičiau, negu buvo tikėtasi. Iki šiol tos paskolos jau surinkta daugiau, kaip 1000 mili-

jonų dolerių (4.250.000.000 markių).

Geras tai pavyzdys lietuviams, kurių tėvynė—Lietuva ne pati savo noru, kaip Vokietija, įstojo ton pragaistington karėn, bet svetimų intrigų ton nelaimėn tapo įtraukta.

Vokiečiais sumuštities St. Quenlin'u. Londonas, 23 d. rugsėjo. Daily Mail korespondentas praneša, jog vokiečių armija tapo sumušta talkininku, tarpe Peronne ir St. Quentin ir abiu tuodu miestu užėmė prancūzai. Amiens'o korespondentas į „Times'a" telegrafuoja, jog iurtusi muša eina į pietus nuo Amiens miesto. Daugybė vokiečių paima karės belaisviais visoje apylinkėje. Sulig vieno raportu visas vokiečių divizijos generalis štabas paimtas nelaisvėn kovoje apie viršutinį Oise'ą.

Apie Rheimsą gi vokiečiai dar vis bombarduoja prancūzų linijas. Su įtemptomis pajegomis vokiečiai stengiasi perkirsti talkininkų eiles. Craonne'o kalvose kova buvusi titaniška. Vokiečiai nustojo 7000 kareivių.

Anglų kariauna gelbsti prancūzų armijos centrą ir didelę jų dalis stovi talkininkų eilėse apie Rheimsą.

3 Anglijos karės laivai nuskendo.

— Berlynas, bevieliu į Sayville, L. I. Vokiečių povandeninis karės laivas U—9 paskandino šiaurės jūroje 3 Anglijos karės laivus skraiduolius: Aboukir, Hogue ir Cressy. Iš buvusių ant jų 2.200 jurininkų išgelbėta tik 1.067; kiti visi nuskendo.

50.000 sužeistų vokiečių. Amsterdamas, 23 d. rugsėjo. Maestricht'o korespondentas į „Telegraf'a" praneša, jog keliomis pastaromis dienomis 50.000 sužeistų vokiečių kareivių Prancijos mišų laukuose perėjo per Liege'ą, Belgijoje, linkui Vokietijos.

Kaizeris nustojo Prancijoje 231.000 kareivių. Sulig raportų iš Londono, karės ekspertai apskaitė, jog vokiečiai vienose vakarų mušose nustojo nemažiau kaip 231.000 kareivių.

Belgai su vokiečiais kaudasi apie Mechliną. Antverpas, 23 d. rugsėjo. Karaliaus Alberto armija smarkioje mušoje su vokiečiais Belgijos šiaur—ryčiuose. Belgai su vokiečiais šaudosi apie Mechliną, Termonde'ą ir Audermonde'o apylinkėse, apie 15 mylių nuo Ghent'o.

Belgijos armija stengiasi padėti talkininkams Prancijoje, įtraukiant vokiečius į kaplačiausią kovos ratą Belgijoje, ir tokiu būdu kliudyti jiems siųsti pagelbą į vakarus.

Trumpos žinutės iš karės.

— Rugsėjo 13 d. audrai ištikus, Anglijos kanale laike manevrų paskendo anglų laivyno skraiduolis Fiscard II; žuvo 21 žmogus.

— Londonas, 23 d. rugsėjo. Sulig pranešimų iš Paryžiaus į Central News rusų skraiduolis paskandino vokiečių skraiduolį ir du torpediniu laivu Baltiko jūroje.

— Ties Kiau—Cau (Kynai) vokiečiai nuskandino antrą japonų karės laivą. Japonijos kariūmenė, delei išsiliejusį iš krantų upių, negali prieiti prie Kiau—Cau. Anglija siunčia japonams pagelbą.

Kada Belgijos karalius automobiliuje apžiūrindė savo kareivių pozicijas, jis patėmijo, kad jo šoferas jį veža vokiečių stovyklėn. Karalius nušovė šoferą ir laimingai pabėgo. Pas šoferą rasta laiškas, kuriame vokiečiai jam siūlo 200.000 dolerių už karaliaus išdavimą vokiečiams.

— Odesos sušaudytas, kaip o šnipas, rusų jenerolas Kaulbars, gimimo vokiečys. Jis dalyvavo rusų—japonų karėje ir vėliaus buvo Odesos general-gubernatorium.

— Dabartinėje Europos karėje Anglija prazudė daug savo kariūmenės viršaičių — 797 aficerius ir kelis generolus.

— Telegramos iš Nišo praneša, jog mūšiuose ant upės Save lengvai sužeistas Serbijos karalaitis Jurgis.

— Sulig telegramų iš Anglijos vokiečių kaizeris su savo štabu dabar apsigyvenęs Luksemburge. Jo stovyklę saugoja apginkluoti lakstytuvai.

— Vokiečių kareiviai išsitraustė iš Brukselės, Belgijos sostinės. Miestą saugoti atsiųsta Austrijos kareivių būrys su 7 kanuolėmis.

Amerikos Naujienos.

Laivas nuskendo su 78 žmonėmis. Astoria, Ore. Rugsėjo 19 d. netoli upės Columbia įtakos jūri vilnys sudaužė laivą Francis H. Leggett. Iš 80 jo pasazierių tik 2 liko kitų laivų išgelbėti. Tarp žuvusiųjų buvė daug moterų ir vaikų.

Pabrangs gelžkelių bilietai. Visos gelžkelių kompanijos nori išsirūpinti, kad galima būtų pabranginti gelžkelio bilietus po ½ cento už mylią. Bilietai būsią pabranginti nuo pradžios sekančio mėnesio. Tas pabranginimas remiamas ant to, kad keleiviai, esą, reikalauja greitesnio traukinių vaikščiojimo ir įvairių pagerinimų argu patogumų, tat turi už tai ir užmokėti.

60 žmonių susižeidė Philadelphiaje, tarpe Cheltenham ave. ir Ardenson gatvės, nulūžus karuselių mašinai, ant kurios besilinksmino žydėliai, švedami savo Naujus Metus. Kaikurių žaizdos taip buvo pavojingos, jog reikėjo ūmai nuplauti kojas ar rankas.

Didelis gaisras angliakasykloje. Pottsville, Pa. Silver Creek angliakasykloje, prigulinčioje Readingo anglų ir geležies kompanijai jau kelinta diena siaučia didelis gaisras. Anglies guoliai apie tą vietą įkainuoti daugybe milijonų dolerių. Tad angliakasyklos savininkai visokiomis priemonėmis stengiasi ugnį suvaldyti, kad toliau nesiplėtotų. Toje kasykloje dirba ir lietuvių daugelis.

MEXIKO.

Mexikoje Villa sukėlė atvirą maištą prieš savo bičiulį Carranza, kuris dabar užima tos respublikos prezidento vietą. Suv. Valstijų prezidentas Wilsonas, dagirdęs apie tai, labai susirūpino.

Visuotinas Lietuvių Seimas Chicagoje, Ill.

Gerb. p. I. Nausieda, atstovavęs „Zvaigždės“ redakciją visuotiniame Lietuvių seime 21 ir 22 d. rugsėjo Chicagojos mieste, sekančias telegrama žinias prisiuntė „Zvaigždei“.

Chicago, Ills., Sep. 22—14.

Zvaigždė,

3654 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

Delegatų suvažiavo 219, kunigų 32. Dr. A. Rutkauskas seimo vedėjas; p. Kaupas ir Vasiliauckas rezoliucijų sekretoriais. Nutarta reikalauti Lietuvai savyvaldos. Pradėt tautos pagalbos ir politikos fondo. Fondo komitetas išrinkta Dr. A. Rutkauskas pirmininku, A. Slakis sekretorium, B. Vaišnora iždininku. Lietuva turi veikti konfederacijoje (sanryšyje) su latviais. Rezoliucijos bus prisiųstos laišku.

I. Nausieda.

Tai paties Seimo aprašymas bus patalpintas sekančiame „Zvaigždės“ numeryje.

„PRIEŠ PENROSE“! KA TAS REIŠKIA?

Paklausk A. Mitchell Palmerio apie tarifą, jis tuoj atkirs: „Aš esu prieš Penrose'ą!“

Paklausk Palmerio, kodėl jis rėmė Palmerio—Underwoodo bilių, kuris uždarė Penssylvanijos fabrikus ir tūkstančiams darbininkų atėmė darbą — jis vėl atsakys:

„Aš esu prieš Penrose'ą!“

Paklausk jo, kam jis ne-daleido Bethlehem Steel Works dirbtuvei jo distrikte gauti užsakymus ant geležies, kas būtų davęs šimtams darbininkų darbo, jis vėl kartuoja: „Aš esu prieš Penrose'ą!“

Paklausk Palmerio, ar jis gailisi, kad delei Palmerio—Underwoodo munit įstatymo jo paties distrikte šimtai darbininkų neteko darbo, jis atsakys: „Aš esu prieš Penrose'ą!“

Paklausk Palmerio, kodėl jis kovoja prieš atitaisymą

Penssylvanijos atstovas Sen. Valstij Senate Boisie Penrose.

Penssylvanijos pramonės ir apsaugojimą darbininkų gerovės — jis atsako: „Aš esu prieš Penrose'ą!“

Galų gale paklausk Palmerio, ką jis sako ant to, jog gubernatorius Pennypacker jį išvadino melagiu, neturinčiu niekies gentlmoniško, Palmeris vis savo tvirtina „Aš esu prieš Penrose'ą!“

Ar skaitytojas supranta, ką tai reiškia „prieš Penrose“? Tas reiškia, kad Palmeris yra priešingas visam tam, už ką senatorius Penrose per daugelį metų kovojo kongrese.

Už ką Senatorius Penrose kovojo? Jis kovojo už taitai symą ir apsaugojimą Amerikos pramonės. Respublikonams valdant šalį, Penssylvanijos fabrikai, būdami apsaugoti munitais nuo kitų šalių konkurencijos, puikiai varė darbus ir darbininkai džiaugėsi gerais laikais. Penssylvanija tapo Amerikos pramonės centru. 1910 m. joje

buvo 27.563 fabrikai ir dirbtuvės, kuriose turėjo darbo daugiau kaip milijonas darbininkų, kuriems išmokėta keli šimtai milijonų dolerių algų. Penssylvanijos mainose tada dirbo 405.685 darbininkai, kuriems išmokėta algų 210.531.202 dolerių.

A. Mitchell Palmerio—Underwoodo muito įstatymas kurį pernai priėmė Demokratų didžiūma Washingtone, labiausiai užgavo Penssylvanijos pramonę, sunaikino ir uždarė daug dirbtuvių ir paliko be darbo tūkstančius darbininkų, o jų šeimynas paliko be duonos karnio. Tai reiškia, kad A. Mitchel Palmer iš Penssylvanijos ir Underwood iš Alabamos stovėjo „prieš Penrose'ą“.

Senatorius Penrose stovi už tai, kad vėl atitaisyti Palmerio—Underwoodo sugriautą pramonę ir Penssylvanijos darbininkams parūpinti užtektingai darbui ir geras algas.

Tai paties atnešančiuose rinkimuose balsuokite už Senatorių Penrose, Apsaugojimą ir Gerovę, ir už visą Respublikonų tikieta.

Apskeli.

Paskelbimas.

GERIAUS NEGU DAKTARAI.

Tai ką sako p. Jonas Drahota paduodame čia laiške: „Mano pati sirgdavo visą laiką, bet nuo to laiko, kaip ji pradėjo vartoti Trinerio Karčiojo Vyno Elixirą, ji jaučiasi gerai ir yra sveika. Jai Trinerio Karčiojo Vyno Elixiras yra geresnis negu daktarai. Su pagarba. Jonas Drahota, Saronas, durt, kad šitas preparatas yra tikrai grynas ir kad jis turi geriausias pasekmes daugelyje ligų, kurios galima išgydyti be gydytojo pagalbos. Staiguose sunegalėjimuose, nužudžius norą valgyti, kliūtise po valgiui, užėjus silpnumui ar širdžiai pykstant, ji reikia vartoti. Gaunamas aptiekose, Chikagoje, Ill. Vartok Trinerio Linimentą nuo visokių skausmų raumenyse ir sąnariuose. Kaina 50c. prisiunčiant 60.“

Vienatinis Lietuvis Išlirbėjas

visokių ženklų draugystėm, o ypatingai: kardų, guzikų, metalavų, anameliotų ir padengtų celluloid'u šarpu, vėliavų ir karūnų.

MAN PAVESTUS DARBUS ATLIEKU ARTISTISKAI.

M. A. NORKUNAS,

General Delivery

Montello, Mass.

Svečių iš Lietuvos Fotografijos

Turiu nutraukęs atvažiavusių iš Lietuvos svečių „Ziburio“ ir „Ryto“ atstovų — d-ro kun. M. Gustaičio ir p. J. Gabrio fotografijų. Kas nori savo namą papuošti tu geriamų mūsų veikėjų artistiskai padirbtu paveikslu, kabineto didžio, tepiriuočia už 25 centus markų. Fotografija bus pasiūsta į namus. Abiejų atstovų pilname ūgyje (stovinčių fotografijos skyrium po 15 centų. Adresuokite.

R. KRUCZAS, Fotografas.

152 Perry Ave.,

Maspath, L. I., N. Y.

Knygu Kataliogas

- Algimantas** arba Lietuvos XIII šimt-
metyje, istoriškai apysaka. Parašė Dr. V.
Pietaris, 5 tomai Shenandoah, Pa., 2.50
- Apeigos Rymo Katalikų Baž-
nyčios**, lenkiškai parašė kun. J. Lun-
kevičius, vertė Gerutis, antra laida, She-
nandoah, Pa. 1906, 188 psl. 60
- Anima Vilis Marės Radzevičiūtės** apy-
saka, Jono Montvilo vertimas. Antras
spaudimas. Shenandoah Pa. 1907 m., 162
psl., 1.00
- Antanukas**, kun. A. Miluko išleidimas,
apysaka B. Prūsos. Vertė Selimas; antra
laida. Shenandoah, Pa. pls. 40, 15
- Apie Socialistų Meilę**, knygelė
I. Pašneka pas Kilpą Pipiro su Bimbiru.
Parašė Debesylas. Shenandoah, Pa. 1908
m., 13 psl. 3
- Apie Socialistų Liuosybę**, kny-
gelė II. Pašnekėjimas Kilpos namuose. Pa-
rašė Debesylas. Philadelphia, Pa. 1809 m.,
12 psl. 3
- Apsakymas**, Kelionės į Palestinos žemę,
Kunigo P. Gondkaus naujai pertaisytas
II spaudimas 50
- Bajoro Vuošvis**, apysaka iš Lietuvos
gyvenimo, Shenandoah, Pa., 1906 m.,
63 psl. 20
- Biurokratai**, apysaka, Parašė Jonas
Kmitas, Shenandoah, Pa., 1907 m. 79 psl., 25
- Blaivininkų** knygelė išleido Degti-
nės priešas. 5
- Baltas Karžygis**, versta iš Mickaus. 2
- „Dirvos“** kompietai po 2.00
- „Dirvos-Zinyno“** abiejų metų kom-
pietai po 2.00
- Dzūkios Dainos**. Trakų paviete
užrašytos. 75
- Davatkų Knygą** arba Instatymas ir
maldos įsirašiusių į tretijį zokoną šv.
Pranciškaus. 25
- Fabijolė**, Philadelphia, Pa. 1909 m.,
360 psl., kaštu kun. V. Varnagirio, ver-
tiko. 1.00
- Gyvačių Karalius**, ir kitokios apy-
sakėlės, Ksavero Vanagėlio, Pa. 1908 m.
31 psl. 10
- Giesmės Swietiszkas ir Szwin-
tas**. Kun. Drazdauskio (Strazdelio). 10
- Iš Daktaro pasakojimų**, Ru-
dens diena, Sulaukė, Satrijos
Raganos apysakėlės, Shenandoah, Pa.,
1907 m. 25
- Iš vakarės Gret Lemano Ežero**,
Shenandoah, Pa., 172 psl., kun. M. Mo-
ravski's, J. D., Vertė Gerutis. 50
- Jonukas Karklynas Eina Lie-
tuvos pažintų**, parašė Prietelis,
Shenandoah, Pa., 1904 m., 47 psl., kaštu
kun. A. Miluko. 20
- Kun. A. Burbos Prozaiški Raš-
tai**. (Tyrimų Andrius, Sviesule, Api-
burta Avis, Naujalenkio išpažintis, Velnio
išpažintis ir k. apysakėlės.) Tomas I. 80
- Kun. A. Burbos Prozaiški Raš-
tai**. (Dzūkelių sėpnai, Kareivio duktė,
Bedievio dangus, Senutis ir k. apysakos.)
Tomas II. 60
- Kovaties Zalgiriais**, istoriškai dra-
ma keturiuose aktuose, Shenandoah, Pa.,
1906 m., pls. 31, Dr. V. Pietaris (Savasis), 25
- Kunigo Giminė** Shenandoah, Pa., 1906
m., 68 psl., Parašė J. Gerutis. Tai viena
geriausių kun. Geručio apysakėlių. 20
- Kaip Elziutė praleido šv. Jono
Dieną**, Shenandoah, Pa., 1908 m., 63
psl., parašė P. D. 20
- Krasauninkas-Laižybos-Dievo
žmones**, Philadelphia, Pa., 1910 m., 28
psl. Ksavero Vanagėlio. 10
- Lietuvos Virėja**. Sudėjo Aldonė V. 75
- Laiškai iš Kelionės po Pales-
tiną**. 50
- Laisvės Metu**. Apysaka iš paskutinių
atsitikimų. Parašė Antanas. 50
- Lietuviškas Albumas**. Laida I.
Istoriškos ir šiaip jau Lietuvos vietos. Pa-
rengė ir išleido kun. A. Milukas. 1900. 75
- Lietuviškas Albumas** (Lithuanian
Album). Laida II ir III. Lietuvos raštinin-
kai, žymesni vyrai ir tipai. Literary men
and typical pictures. Parengė ir išleido
kun. A. Milukas. 1900. 1.50
- Lietuviškos Pasakos**. Spaudon
surengė Dr. J. Basanavičius. Didelio for-
mato, 262 pusl. knyga. 1.50
- Lourdes'o Svenčiausios Panelės
Marijos Mėnuo**. Pagal prancūzišką lietu-
viškai parašė Pranaičių Julė. 1908. 35
- Moterystė ir šeimyna**, Philadel-
phia, Pa., 1908 m., 41 pls. vertė iš vokiš-
kos kalbos J. Gerutis. 50
- Mūsų Socialistai**, Shenandoah,
Pa., 1906 m., 57 psl. apysaka iš paskiau-
siųjų Lietuvoje atsitikimų, parašė Jonas
Kmitas. 15
- Melagių Dėdė**, (iš dzukų gyvenimo)
Shenandoah, Pa., 1907 m., 27 psl., parašė
Ksaveras Vanagėlis. 10
- Mūsų Išganytojaus Jėzaus
Kristaus gyvenimas**, naujas
pataisytas išleidimas, Shenandoah, Pa.,
1907 m., 209 pls. su paveikslais. 75
- Mindaugas**. Poema, parašė Krive-Kri-
vaitis, kaštu autoriaus Shenandoah, Pa.,
1905 m. psl. 19, 10
- Maža Dovanėlė** apie spaviedinį. 5
- Ne Mieste Laimė**, Pierre L'Ermite'o,
iš prancūziško liuosas vertimas Pranaičių
Julės, Shenandoah, Pa., 1908 m., 206 pls.,
kaštu kun. A. Miluko. 1.00
- Našlaičiai**, Shenandoah, Pa., 1908 m.,
81 psl., vertė P. Str. 15
- Nekaltybė**, Shenandoah, Pa., 1907 m.,
89 pls., J. Geručio versta iš vokiško. 25

- Pamokslai be Kunigo, parašė J. Gerutis, Shenandoah, Pa., 1906, 214 psl. Pamokslai kiekvienam nedėdieniui. 1.00
- Pergyventos Valandos, Shenandoah, Pa. 45
- Pikta Dvasia, drama trijuose aktuose Rudolfas Blaumanis, iš latviško vertė Ildargas, Shenandoah, Pa., 1908 m., 72 psl. 25
- Pasakyk Matušeii, Agnieška ir Ant garlaivio, trys apsakėlės Satrijos Raganos, Shenandoah, Pa., 1908 m., 15
- Pradžia ir Išsiplėtimas Kata likų tikėjimo, Vyskupo M. Valančausko, Shenandoah, Pa., 1906 m., 235 pls., Kiekvienas lietuvis privalo perskai-tyti tą knygą. 1.00
- Patrimpo Laiškai. 60
- Pranciškaus Vaičiailio Eilės, su plačia autoriaus biografija puslapių 158. 75
- Susiskaldėliai, Shenandoah, Pa., 1908, 62 psl., parašė J. Gerutis. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. 20
- Socijalistai, (Kun. A. Civinsko) Shenandoah, Pa., 1908, 124 psl. 10
- Saulei nusileidžiant, Iš mūsų karionės, Kalėdų vakaras, apysakėlės Satrijos Raganos, Shenandoah, Pa., 1908 m., 62 psl. 15
- Siapus ir Anapus grabo, parašė J. Gerutis, Shenandoah, Pa., 210 psl., Kaštu kun. A. Miluko. 50
- Sodžionių Teologija, parašė Gerutis, Shenandoah, Pa., 1908, 285 pls. Gražiausia lietuviška kalba išdeštytas visas Katalikų Teologijos mokslas. 1.00
- Skaitymai iš Sventųjų Gyve-nimų, kiekvienai metų dienai, su paveiks-lais, keturi tomai: parengta kun. A. Milu-ko, Philadelphia, Pa. (audeklo apdarais \$3.50) skūriniais apdarais ir pauksuotais kraštais 5.00
- Sveikata. Iš vokiečių kalbos vertė kun. J. Gerutis. 75
- Trumpa Katalikų Bažnyčios Istorija. Parašė kun. A. Alekna. 50
- „Tėvynės Sargo“ kelių metų komple-tai po 2.00
- Vienuolinis „Luomas. Sv. Alfonso Ligouri. Vertė kun. P. Saurusaitis. 30
- Valdimierius, Shenandoah, Pa., 1906, m., 47 psl., kaštu kun. A. Miluko. 10
- Zivatai šventųjų. Vysk. M. Valan-čiaus. 50
- „Zvaigždės“ kompletai po 3.00

Užsisakant augščiau minėtas knygas reikia kreiptis šiuo antrašu:

A. MILUKAS & CO.

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2705

Parduodame laivakortes ant visokių linijų į kra-
jų ir iš krajaus.

Siunčiame pinigus į visas dalis svieto greičiau ir pi-
giau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikom didžiausią krautuve vyriškų drabužių,
žemųjų ir skrybėlių; turime didelį departamentą aukšnių
daiktų: laikrodėlių, žiedų, aplykų, ir tt. Drauge užlaikome
didelį skyrių visokių knygų: maldaknygių, istorijų, poezijų
ir tt. Norėdamas ką pirkti pirmiausia ateik pas mus, o būsi
užganėdintas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems.

Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

Father's Di Ielsi -- KosulioGyduolė

yra geriausias vaistas nuo
kosulio, šaltčio, whooping
kosulio, astmos ir kitų ligų
turinčių susiršimą su plau-
čiais.

Mainieriai, kankinami
Mainų Dulkių, Parako dūmų
ir Astmos aptuérés pagelbą
vartodami Fither Di Ielsi's
Kosulio Gyduolė. Turi pa-
gyrimus nuo patyrusių mai-
nierių, kaip geriausias
vaistas visokiuose atsitiki-
muose.

PARSIDUODA VISOSE AP-
TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c, \$1.00

Rekomenduojame taipgi

Father Di Ielsi's Grumuliavimui Tonikas,
pagerina grumuliavimą, kraują padaro turtingu ir panai-
kina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment

yra skiriamas nuo reumatizmo, neuralgijos, nikstelėjimų
šėsimų, ištinimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25 c.

REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division St. Camden, N. J.

Užsirašykite Zvaigždę

The Lithuanian Weekly

Žvaigždė

Published by
A. MILUKAS & CO.Every Friday at Philada, Pa.
Yearly subscription \$2.00Advertising rates on application
All communications should be addressed:

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Savaitinis Laikraštis

Žvaigždė

Išleina kas Petnyčia.

Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje . . . 3 dol.

Lietuvoje ir kitur . . . 4 rub.

Korespondencijas ir pinigų siunčiant
adresą:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

"ŽVAIGŽDĖS"

SPAUSTUVE

ATLIEKA VISUS DRUKORISKUS
DARBUS GERA, PIGIAI IR GREIT.

DRUKUOJA:

Knygas, Cirkuliorius, Tikičius, Konstitucijas
Visiting ir Business Cards, Užkvietimus ant
veselių, Kopertus, Laiskus ir t. t.

KAS DARBA PAVES, NESIGRAUDYS.

Kreipkite ant adresą:

3654 Richmond Str.,
Philadelphia, Pa.

Daktaras Ignolas Stankus,

Lietuvio daktaras. Gydo įvairiausias ligas Vyrų, Moterų ir Vaikų. Daro operacijas. Turėi savo locnligonbuti. Lekarstas sutaiso pats delkiek vieno sergančio. Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 ir 12 rito: 3-4 po piet. 7-8 vakara. Nedel. iki 3 po piet.

Kreipkite reik visumet ant to tikro adreso taip:

DR. STANKUS, 1210 S. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

„Skaitymai iš Šventųjų Gyvenimų“.

„Skaitymai iš Šventųjų Gyvenimų“ — tai didžiausias iliustruotas išleidimas lietuvių kalboje. Šventųjų gyvųjų aprašymai versti iš vokiškų ir angliskų geriausių tose kalbose veikalų, teipgi parašyti pagal vyskupo Valančiaus ir Skargos „Gyvenimus Šventųjų“. Apie 800 to knygos puslapių papuošti suvirš 200 šventųjų paveikslų perstanečių šventųjų kankinimų ir kankinimo pabūklus.

Kaina: 4 tomai pavieniu subroszuruoti \$8.50
anglisko audkelo aparais 4.00

„Žvaigždė“, 3654 Richmond str., Philadelphia, Pa.

Didžiausia savo rūšies

KNIGA

Jau išėjo iš spaudos didžiausia savo rūšies mūsų literatūroje knyga :- :- :- :- :-

IŠ KELIONĖS
PO
EUROPA IR AZIJĄ.

parašyta „Žvaigždės“ redaktorės J. Pranaiciūtės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais). :- :- :-

Indomų toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europėjiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų. :- :- :- :- :-

Bet indomiausiais beabejo yra aprašymai įspūdingi iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomus aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose. :-

Knygos kaina 2 dol.
Audeklo aparais 2.25
Skūros apararuose su pauksuotais kraštais . . . 3.50

Ta knyga turi būti papuošimu kiekvieno lietuvių namo.

Knygos įtampa.

	Pusl.
I Prancijoj	9
II Per Belgiją ir Vokietiją	40
III Tėvynėje	50
IV Per senovės Lietuvių žemes ir Rusiją	83
V Per Azijos tyrliakius į Taškentą	94
VI Taškentas	100
VII Samarkandas	131
VIII Bucharą	158
IX Chyva	183
X Merva	193
XI Užkaspija	198
XII Krasnovodskas	208
XIII Kaspija	213
XIV Baku	216
XV Kaukazas	222
VI Tiflisas	232
XVII Gruzinų Kariškuoju keliu per Kaukazo kalnus	239
XVIII Vladikaukazas	275
XIX Rostovas ant Dono	282
XX Maskva	287
XXI Tverius	306
XXII Peterburgas	309

Užsisakydami adresuokite:

A. MILUKAS & CO.

3654 Richmond Str.

Philadelphia, Pa.